

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΚ ΚΗΦΙΣΙΑΣ.

—οοο—

Ἐκ Κηφισίας, τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1859.

Ἀγαπητέ μου φίλε!

Χαράσσω τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις με μολυβδόκονδυλον, καὶ σὲ τὰς στέλλω ὅπως τὰς γράφω, διότι θέλω ν' ἀναγνώσῃς ἀνεπιτήδευτον ὅ,τι αἰσθάνομαι τὴν ὥραν ταύτην. Ἰσως εἶναι ἡ τελευταία διαθήκη μου. Καὶ τί ἄλλο πλὴν αἰσθημάτων ἔχω νὰ διαθέσω ὁ ταλαίπωρος! Ἀναβαίνω τὸν μαγευτικώτερον τῶν λόφων τῆς Κηφισίας (*): ἀπέναντί μου ἔχω τὸν Πάρνηθα, ἐκ δεξιῶν τὸ στενὸν τὸ ὁποῖον σχηματίζουν οἱ πρόποδες αὐτοῦ καὶ τοῦ Πεντελικοῦ, ἐξ ἀριστερῶν εὐθαλεστάτην πεδιάδα, καὶ ὀπισθεν τὸ χωρίον λευκογραφούμενον ἐπὶ τοῦ ὄρους ὡς πίναξ ζωγραφώματος ἐπὶ εἰδάφους σκιεροῦ. Ἡ ὥρα εἶναι ἑκτη καὶ ἡμίσεια τῆς πρωίας. Ὁ Πάρνης ὅλος καὶ ὅλος ὁ ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν μου θόλος τοῦ οὐρανοῦ κατεπάζονται ὑπὸ μαύρων νεφῶν λεπτὴ βροχὴ βαντίζει τὸ πρόσωπόν μου καὶ λάβρος πνέει ὁ βορρῆς. Πρὸς τὰ βάθη ἐκ δεξιῶν, ἀλλὰ πολλὰ μακρὰν, φαίνονται ἀκτίνες τοῦ ἡλίου τοσούτω λευκαίνουσαι τὰ νέφη, ὥστε ἐλαμβάνω αὐτὰ ὡς ὄρη ἀργυρᾶ· χαριέντως τετορευμένα· ἡ πεδιάς εἶναι ὅλη χλοερωτάτη, καὶ ποικίλα τὰ χρώματα τῆς χλόης. Ὁ ὀφθαλμὸς δὲν κορέννεται θαυμάζων, καὶ ἡ πνοή μου ἀναχαιτίζεται φοδουμένη μὴ διακόψῃ τὴν ἐκστασίν μου. Ἡ ἡρεμία βαθυτάτη καὶ βαθυτέρα ἡ μελαγχολία μου. Μόνον κτύπον ταχὺν βρυμάτων ἀκούω πρὸ τῶν ποδῶν μου, καὶ βλέπω κόρην τρυφερὰν φεύγουσαν τὴν ἐρχομένην θύελλαν. Εἰθ' εὐτυχίσει νὰ φύγῃ καὶ τῆς καρδίας τὰς θυέλλας! Περὶ ἐμὲ ψιθυρίζουσι γοερῶς αἱ πίτυες τοῦ ἄλλου, καὶ τὸ ἡδὺ αὐτῶν ψιθύρισμα, ἀγνωστιά τί, ἀναπολεῖ εἰς τὴν μνήμην μου ὁλόκληρον τὸν παρελθόντα βίον μου. Καὶ μὲν δὲν εἶναι πολλὰ μακρὸς ὁ παρελθὼν μου βίος· ἀλλὰ μέριμναι, συμφοραί, πόθοι, ὦ! ναί, πόθοι ἀπλήρωτοι ἐπέχυσαν εἰς τὸ μέτωπόν μου τὴν βαφὴν, τὴν ὁποῖαν ἐπιχέουσιν ἐκεῖ πέραν εἰς τὰ νέφη αἱ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου. Ενθυμοῦμαι, ἤμην μερᾶκιον, ὅτε ἡ φωνὴ τοῦ Ρήγα ἀπὸ τοῦ βάθους τοῦ τάφου εἰς πράγματα μετέβαλε τὰ ὄνειρα, ὅσα μ' ἐνέπνεεν ὁ πατήρ μου ἐξεικονίζων μ' ἐνθουσιασμόν τὸ πάλαι μεγαλεῖον τῆς πατρίδος. Ἡ χεὶρ μου ἦτο νεαρὰ, καὶ ἀπεσκήρτα εἰς τὰς περιπλεγείς μου ἐπιθυμίας· ἀλλ' ἡ καρδία μου ἐπαλλεν, ἐπαλλε παλμούς τῶν ὁποίων καὶ ὁ θάνατος προτιμότερος, τοσούτω ὀδυνηραὶ αἱ ἀδιάκαποι πληγαὶ τῶν παλμῶν ἐκείνων. Ενθυμοῦμαι ὅτι ἰστάμενος ποτέ, ὡς καὶ σήμερον, ἐν ἐκστάσει εἰς παραλίαν τερπνῆς νήσου τοῦ Αἰγαίου, ὅπου μὲ εἶχεν ἐξορίσει πενιῶντα καὶ γυμνὸν ἡ ἐπανάστασις, ἤκουον καὶ τότε γλυκὺ κελάρυσμα αὐχὶ φύλλων ἀλλὰ θαλάσσης. Τὸ κελάρυσμα ἐκεῖνο μ' ἐφαίνετο ὡς ἀσθενὴς τις ἡχὺ τῶν ἡραιστειῶν τοῦ Ψα-

ριανοῦ πυρπολητοῦ. Καὶ μετὰ μικρὸν ἰδοὺ βλέπω μακρὰν ἐπὶ τῶν νώτων τῶν κυμάτων καινοφανὲς τι λείψανον φερόμενον πρὸς τὴν νῆσον, λείψανον μὴ ὁμοιάζον ναυάγιον· τὸ κύμα ἦτο ἀπλὸν καὶ βραδέως ἤρχετο εἰς τὴν ἀκτὴν. Ἐγὼ δέ, ὡς καὶ σήμερον, μὴ ἀναπνέων σχεδόν, ἐπὶ πολλὰς ὥρας ἀνέμενον τὸ φερόμενον. Καὶ ὅτε ἤλθεν, εἶδον καὶ ἔφριξα· εἶδον σῶμα Χίας νεάνιδος (*), ἐξ ἐκείνων Ἰσως τῶν ὁποίων τὴν παρθενικὴν ἀγνότητα ἔσωσεν ὁ δαυλὸς τοῦ Κανάρη. Δὲν ἤλπιζε βεβαίως ἡ δροσερά τῆς Χίου κόρη ὅτι θερμὸν θά ἐπιπτεν ἐπὶ τῆς ξανθῆς αὐτῆς κόμης ἀγνώστου φίλου δάκρυ.

Καὶ σήμερον, πρὸ μικροῦ, τὰ δάκρυά μου ἔρρευσαν ἀφθονὰ εἰς ἄλλον τάφον. Εἶδ' ὁ πλησίον μου, ἐκ δεξιῶν, θάλλει δεύτερος λόφος ἐκ τῶν χαριεστέρων τῆς Κηφισίας (**). Πρὸς τὴν γωνίαν παρεκκλησίου ἡμιτελοῦς καίται ἀδελφὴ ποθεινὴ, τὴν ὁποῖαν προῶριως ἐθέρισεν ὁ ἀδυσώπητος Χάρων. . . . Καὶ αὐτὴ ἐκάθισεν ἀνθρᾶ ὑπὸ τὴν βαθύσκιον πλάτανον τῆς Κηφισίας! καὶ αὐτῆς οἱ μέλανες καὶ ὑγροὶ ὀφθαλμοὶ ἐξηκόντισαν βέλη! καὶ αὐτῆς τὰ εὐκέλευδα χεῖλη κατεγοήτευσαν καρδίας! Ἦτο τῆς Κηφισίας ἡ θεά! Ἀλλὰ σήμερον. . . μαῦρον χῶμα σκαπάζει τοσούτο κάλλος καὶ τοσαύτην εὐφυίαν!

ὦ! πόσον ταχέως παρέρχεται τοῦ ἀνθρώπου ὁ βίος! χθὲς ἐγεννήθην, χθὲς ἐγενόμην νέος, καὶ χθὲς ἐστέναξα ὑπὲρ πατρίδος καὶ ὑπὲρ τῆς αἰωνίας φίλης τῆς καρδίας μου. Σήμερον. . . εἰμὶ γέρον! Ἀλλὰ καὶ πῶς παρέρχεται ὁ βίος; Μετὰ μικρὸν θά καταβῶ ἀπὸ τοῦ θείου τούτου λόφου, ὅπου ὁ νοῦς μου ἀνυψοῦται πρὸς τὸν πλάστην τῆς φύσεως, ὅπου μὲ φαίνεται ὅτι γλυκύτατος θά ἦτο ὁ θάνατος ἂν τὴν ψυχὴν, πλακωμέναν τὴν ὥραν ταύτην εἰς τὰ χεῖλη μου, παρελάμβανον οἱ ἄγγελοι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ θά καταβῶ, φεῦ! ὅπως κυλισθῶ εἰς τὴν ὕλην. Καὶ ὅμως ὁ Θεὸς μ' ἐγέννησεν ἵνα μόνον αἰσθάνωμαι. Ἐκ νεότητός μου ὠνειροπόλησα ἐλευθερίαν πατρίδος, ἀλλὰ πατρίδος μητρόπολιν ἐχούσης τὴν Ἀγίαν Σοφίαν, καὶ ἐκ νεότητός μου ἐλάτρευσα γαλανοὺς ὀφθαλμούς, διότι αὐτοὶ ἀναπτεροῦσι τὸ φρόνημά μου. Ἀλλὰ, ψυχίον ἀπεκτέσαμεν πατρίδος, καὶ περὶ εὐτελῶν ἐρίζοντες ἡ περὶ ἄρτου ἀγωνιζόμενοι, οὐδὲν ἔχομεν γενναῖον φρόνημα. Ὁ ἔρως τῆς πατρίδος δὲν ἀναφλέγει ὡς καὶ πρὶν τὰ στήθη, καὶ τὸ πῦρ τῶν γαλανῶν ὀφθαλμῶν σθέννυται εἰς τὰ δάκρυα τῆς καρδίας μου.

Ἀλλ' Ἰσως ἔλθῃ ἡ ἐλευθερία τῆς ὅλης Ἑλλάδος. Ἰδοὺ προβαίνει χρυσόπτερος ἀπὸ τοῦ Πάρνηθος ἡ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ, λαμπρὰν ἐντείνουσα τὸ τόξον, καὶ περιστέφουσα τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν. Μὴ ἐρχεται μνηύουσα τὰς βουλὰς τοῦ Ἰφίστου;

Ἰδοὺ ἀκούεται σημαίνων πανηγυρικῶς καὶ ὁ κώδων τῆς ἐκκλησίας. Αὐριον ἐορτάζομεν τὴν ὑψωσιν τοῦ Σταυροῦ. Τίς οἶδεν ἂν μὴ καὶ ἱεὶς καὶ ἐορτὴ προοικονίζωσι τὴν ἀνύψωσιν τῆς πατρίδος; τίς οἶδεν ἂν μὴ τὸν πενιχρὸν μου τάφον καλύψῃ ἐξαγια-

(*) Ἡ Μαγγουρέντζα.

(*) Διακρίνεται ἐκ τοῦ ὠνόματός. (**) Ὁ προφήτης Ἠλίας.

σθεῖσα ἡ σκιά τοῦ βεβηλωθέντος θόλου τῆς Ἀγίας Σοφίας;

Εἶθε! τρίς εἶθε! Ἀλλ' ἐάν οἱ ὀρθόχλμοί μου δέν ἴδωσι τὸ σωτήριον τοῦ Κυρίου, ὁ λιπαρὸς οὗτος λόφος, ὅπου ἀλγῶν ἐχάραξα τὴν διαθήκην τῆς καρδίας μου, ἄς μὲ χρησιμεύσῃ ὡς μνήμα. Θὰ παρέλθω καὶ ἐγὼ ὡς ὄνειρον ἀκαριαῖον, ὡς μ' ἔλεγεν αὐτὴ δι' ἐαυτὴν ἡ ἀπνους κάτοικος τοῦ γείτονός μου λόφου, καὶ μακάριος ὁ τάφος μου ἐάν τῆς φίλης μου τὸ δάκρυ σταλάξῃ ἐπ' αὐτοῦ, ὡς ἐσταλάξαν σήμερον καὶ τὰ ἐμὰ ἐπὶ τῆς τελευταίας κατοικίας ἐκείνης!

N.

ΠΑΝΔΩΡΑ.

—οοο—

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΜΕΞΙΚΗΣ. Τὰ ἐτήσια ἔσοδα τῆς δημοκρατίας τῆς Μεξικῆς εἰσὶν ἐννενήκοντα ἑκατομμύρια δραχμῶν, τὰ δὲ τῶν Ἐκκλησιῶν αὐτῆς ἑκατὸν καὶ πενήκοντα ἑκατομμύρια.

ΔΩΡΑ. Ἡ πόλις τῶν Παρισίων ἐδωρήσατο τῷ ποιητῇ Λαμαρτίνῳ ὠραίαν οἰκίαν μετ' ἐκτεταμένης περιοχῆς ἐν τῷ δάσει τῆς Βονωνίης, ἕνεκα τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ κατὰ τὸ 1848. Αἱ δὲ τελευταῖαι Γαλλικαὶ ἐφημερίδες ἀναφέρουσιν ὅτι γραφά τις κόρη, ἄγνωστος ὅπως τῷ περιωνύμῳ ποιητῇ, ἀφῆκεν αὐτῷ διὰ διαθήκης ὅλην αὐτῆς τὴν περιουσίαν.

ὁ Λαμαρτίνος ὅμως ἀπεποιήθη τὴν προσφορὰν ὑπὲρ τῶν συγγενῶν τῆς γραφίας.

ΙΠΠΟΙ. Πειράματά τινα γενόμενα ἐσχάτως ἐν Παρισίοις κατ' ἐπιταγὴν τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργοῦ ἀπέδειξαν ὅτι ὁ ἵππος δύναται νὰ ζήσῃ διὰ μόνου ὕδατος εἰκοσιπέντε ἡμέρας, ἀνευ τροφῆς ἢ ποτοῦ δεκαεπτὰ ἡμέρας, πέντε ἡμέρας ἐάν τῷ δίδωσι μόνον νὰ τρώγῃ χωρὶς ῥανίδα ποτοῦ, καὶ δέκα ἡμέρας ἐάν τρώγῃ μὲν, πίνει δὲ ὀλιγώτατον καὶ ἀνεπαρκὲς ὕδωρ. Ἴππος ἀφειδὲς ἀνευ ὕδατος ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐπιεν ἐν διαστήματι τριῶν λεπτῶν τῆς ὥρας ἑκατὸν τέσσαρας λίτρας.

ΣΠΟΥΔΑΙΟΝ ΠΑΡΟΡΑΜΑ.

—οοο—

Εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 226 φυλλάδιον, τὸ τῆς 15 Αὐγούστου, συνέβη σπουδαῖον παρόραμα ἑνεκα ἀπροσεξίας· ἡ πρώτη γραμμὴ τῆς πρώτης στήλης τῆς σελίδος 234, ἐτέθη ὡς πρώτη γραμμὴ τῆς πρώτης στήλης τῆς σελίδος 237. Τὴν μετατοπισθεῖσαν λοιπὸν ταύτην γραμμὴν τὴν ἔχουσιν οὕτω· « Χανέ, ἐπορεύθη ὁ Σουλτάνος μετὰ πολλῶν χιλιάδων, παρακαλεῖται νὰ μεταφέρῃ ὁ εὐμενὴς ἀναγνώστης εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς σελίδος 234 καὶ τότε πάντα τὰ λοιπὰ ἀναγινώσκονται ἐν τάξει.

ΑΣΜΑ

Φιλλανδοῦς τινος χωρικῆς, μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ εἰς τὴν διάλεκτον καὶ προσφορὰν τῶν Κασίων ὑπὸ N. Γ. Μ.

—οοο—

Ὅχ! ὁ ἄρμαστὸς (1) μ' ἄν ἤρκατο (2) κ' ἐθρίζε (3)

ῥ' ἐκείνος ἀποῦ ῥώρου!

Τῷ λόγκου (4) εἰς τὸ στόμα του φίλ' ἦθε' (5) γὰ κολλήσω,

κί' ἄς ἦτο καὶ κατάμουσγο (6) κί' ἀποῦ τοῦ Λύκου τό'μα (7)

Τάχ (8) χέρατ' του θε ῥ' ἄρπαξα (9) ἀρίσως κ' ἔρα' φεῖ (10)

Εἰς τὰ ἀχτύλια του 'το (11) τρέρου (12) τυλιμένο (13).

Ὅχον! καὶ γὰ' το βολετὸ (14) ῥ οἱ ἄγεμοι (15) γὰ' ἔερα γὰ' μιλοῦσα (16)

καὶ ὁ βορρῆας τῆς ἀνταξίης γὰ' γρώγιζε (17) μιὰ γλώτσα (18)

Θὰ πῆαιραξ (19) καὶ θὰ 'στρεψαξ καὶ θὰ 'φερναξ χαπάργια (20).

πετούμενοι (21) καὶ κρυεροὶ 'στῆς δύο δύο ἀποῦ ἀπούτται (22)

Τὰ πλειὰ κλεχτότερα (23) φαγιά γὰ' χάσω φκαριστοῦ μου (24)

καὶ τὰ ὀρετὰ (25) ποῦ στοῦ Παπὰ εἰς τὸ τσουφρά (26) ῥ' ἀπάνω,

Παρὰ ῥ' ἀφίλω τὴν γκαρδιακήμ (27) μ' ἀάπη (28)

ζεῖνο ῥ ἀποῦ λαχτάριζα (29) κ' ἔάπου ῥ (30) εἰς τὸ θέρρος

καὶ τόχ' χειμῶν ἀνάμεσα μ' ἦεσε (31) μ' ἀλυσίδες (32)

(1) Ἀρμαστὸς—Ἐραστὴς. (2)—ἤρκατο. Οἱ Κάσιαι τρέπουν πολλάκις τὸ χ εἰς κ καὶ προφέρουν αὐτὸ ὡς εἰ Ἰταλοὶ τὸ chi. (3)—Ἐθρίζε· καὶ εἰς ταύτην καθὼς καὶ εἰς ἄλλα; πολλὰς λέξεις, ὡς παρακατιόντες βλέπομεν, οἱ Κάσιαι ἀποβάλλουν τὸ γ.—Ἐν τῇ λέξει—παρρηθός. (5)—Ἡῖλα. (6)—Καταμουσγόντων. (7)—Τὸ αἶμα. (8)—Τὴν τὸ τελικὸν γ τρέπουν πάντοτε εἰς τὸ ἀμείστος ἐπίμινον σύμφωνον. (9)—Ἡθὺλ' ἀρπάζειν. (10)—Ὀρεῖδι. (11)—Εἰς τὰ δάκτυλά του ἦτο. (12)—Τριγύρου. (13)—Τυλιγμένον. (14)—Δυνατόν. (15) Ἡ συνθετικὴ λέξις ἐν Κάσῳ εἶναι « ἀάρας » ἄνιμον δὲ λέγουσιν μόνον ὅταν ὀργίζωνται κατὰ τινος ἀργοποροῦντος νὰ ἐπανέλθῃ. « Ποῦ 'στὸν ἄνιμον ἐπῆα; ἐνιμουρίστηκα » ὅπλ. τὸν παρέρχον ὁ δούς τοῦ ἀνέμου. (16)—Ὀμιλίον. (17)—Ἐγώριζε. (18)—Γλώσσα. (19)—Ἐπῆαιρα. (20)—Εἰδήσεις. Δὲν ἔτυχον λῆξιν τῆς γλώσσης μὰς συνηθισμένην ἐν Κάσῳ ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν τουργικὴν ταύτην. (21)—Βιτώνται. (22)—Ἀγαπῶνται. (23)—Ἐκλεχτότερα. (24)—Εὐχαριστοῦμαι ἢ ἐπροτίμα. (25)—Ὀρετὰ, τροπὴ τοῦ π εἰς ρ. (26)—Τράπεζα. ἴδε σημ. 20. (27)—Ἐγκαρδίον. (28)—Ἀγάπη. (29)—Ἐπηρεπεθόμενον. (30)—Ἠγάπων. (31)—Μ' ἔδεισε. (32)—Μ' ἀλυσίδας.